

**DOPORUČENÁ LITERATURA K PŘEDNÁŠKOVÉMU CYKLU
„KAPITOLY Z DĚJIN FOTOGRAFIE“
JS 2006, (SDU, FF MU)**

I. VŠEOBECNÉ PŘEHLEDY DĚJIN FOTOGRAFIE

Anděl, Jaroslav, *Česká fotografie 1840-1950 - Příběh moderního média*. Praha 2004.

Birgus, Vladimír – Scheufler, Pavel, *Fotografie v českých zemích 1839-1999. Chronologie*. Grada Publishing, Praha 1999.

Clarke, Graham, *The Photograph* (Oxford History of Art). Oxford Press 1997.

Dufek, Antonín, [kapitoly o fotografii]. In *Dějiny českého výtvarného umění III (1, 2), IV (1, 2), V. Lahoda a kol. (ed.)*. Academia, Praha 2001, 1998.

Eder, Josef Maria, *Geschichte der Photographie* (Ausführliches Handbuch der Photographie, 1-2). Halle a. S. 1932.

Frizot, Michel (ed.), *A New History of Photography*. Konemann UK Ltd. 1998.

Gernsheim, Helmut - Gernsheim, Alison, *A Concise History of Photography*. London 1965.

Gernsheim, Helmut - Gernsheim, Alison, *The History of Photography from the Camera Obscura to the Beginning of the Modern Era*. London 1969.

Hochreiter, Otto – Starl, Timm, *Geschichte der Fotografie in Österreich I. – II*. Bad Ischl 1983.

Jeffrey, Ian, *Photography: A Concise History*. Thames and Hudson, London 1981.

Jeffrey, Ian, *Revisions: An Alternative History of Photography*. Bradford 1999.

Marien, Mary Warner, *Photography: A Cultural History*. Prentice Hall Press 2003.

Newhall, Beaumont, *The History of Photography: From 1839 to the Present Day*. Museum of Modern Art, New York 1938/ 1964, (London 1973, New York 1984, ...).

Rosenblum, Naomi, *A World History of Photography*. Abbeville Press 1997.

Skopec, Rudolf, *Dějiny fotografie v obrazech od nejstarších dob k dnešku*. Praha 1963.

Sto let české fotografie 1839-1939. Katalog, Uměleckoprůmyslové muzeum Praha 1939.

Szarkowski, John, *Photography Until Now*. New York 1989.

Tausk, Petr, Kapitoly z dějin fotografie – II. Vývoj fotografie mezi snahami o uplatnění dokumentární věrnosti snímků a pokusy o stylizaci. *Revue fotografie* 1980, č. 3, s. 70-73.

Wells, Liz (ed.), *Photography: A Critical Introduction*. Routledge 2000.

II. FOTOGRAFIE 19. STOLETÍ

Anděl, Jaroslav – Dufek, Antonín, *Kouzlo staré fotografie. (Katalog výstavy), Moravská galerie, Brno 1978.*

Bouček, Jaroslav - Boučková, Zdenka, K začátkům fotografie na Moravě a ve Slezsku - První moravští fotografové. In *Uměleckohistorický sborník*, J. Sedlář (ed.), Blok, Brno 1985, s. 41-49.

Buddemeier, Helmut, *Panorama, Diorama, Photographie. Entstehung und Wirkung neuer Medien im 19. Jahrhundert.* München 1970.

Dewitz, Bodo von – Matz, R. (eds.), *Silber und Salz. Zur Frühzeit der Photographie im deutschen Sprachraum 1839-1860. Köln/ Heidelberg 1989.*

Henisch, Heinz K. - Henisch, Bridget A., *Positive Pleasures: Early Photography and Humour.* Penn State University Press 1998.

Henisch, Heinz K. - Henisch, Bridget A., *The Photographic Experience, 1839-1914: Images and Attitudes.* Penn State University Press 1994.

„*In unnachahmlicher Treue*“. *Photographie im 19. Jahrhundert – ihre Geschichte in den deutschsprachigen Länder.* (Katalog výstavy), Köln 1979.

Jiřík, F.X., *Miniatura a drobná podobizna v době empirové a probuzenectví v Čechách.* Praha 1930.

Lucie-Smith, Edward, *The Invented Eye. Masterpieces of Photography, 1829-1914. London/ New York 1975.*

Marien, Mary Warner, *Photography and its Critics : A Cultural History, 1839-1900.* Cambridge University Press 1997.

Peters, Ursula, *Stilgeschichte der Fotografie in Deutschland 1839-1900.* Köln 1979.

Scharf, Aaron, *Pioneers of Photography: An Album of Pictures and Words. Harry N. Abrams 1976.*

Scheufler, Pavel, *Fotografické album Čech.* Praha 1898.

Scheufler, Pavel, *Galerie c. k. fotografů. Grada Publishing, Praha 2001.*

Scheufler, Pavel, *Jindřich Eckert.* Praha 1985.

Scheufler, Pavel, *Přehled vývoje fotografie v Praze v letech 1839-1918, (I, II).* Praha 1987, 1991.

III. FOTOGRAFIE 20. STOLETÍ

Anděl, Jaroslav, Fotografie a moderní umění. Československá fotografie 1975, s. 18-20, 66-68, 114-117.

Anděl, Jaroslav – Tucker, Anne (eds.), *Czech Modernism 1900-1945*. (Katalog), Museum of Fine Arts, Houston 1989.

Birgus, Vladimír – Bonhomme, P., Moderní krása. Česká fotografická avantgarda 1918-1948. (Katalog), Galerie hlavního města Prahy/ Kant Praha 1999.

Birgus, Vladimír – Vojtěchovský, Miroslav, *Česká fotografie 90. let/ Czech Photography of the 1990s*. Kant, Praha 1998.

Dufek, Antonín, Česká fotografie 1918-1938. (Katalog), Moravská galerie, Brno 1981.

Dufek, Antonín, *Fotografie jako umění v Československu 1959-1968. Z fotografické sbírky Moravské galerie*. (Katalog), Moravská galerie, Brno 2001.

Dufek, Antonín, *My 1948-1989. Fotografie ze sbírek Moravské galerie v Brně*. Moravská galerie, Brno 1999.

Dufek, Antonín, *Společnost před objektivem 1918-1989. Fotografie ze sbírky Moravské galerie v Brně*. Katalog výstavy, Praha/ Brno 2000.

Dufek, Antonín – Eskildsen, Ute, *Tschechische Fotografie 1918-1938*. (Katalog), Museum Folkwang, Essen 1984.

Faber, Monika (ed.), *Das Innere der Sicht. Surrealistische Fotografie der 30er und der 40er Jahre*. Katalog, Österreichisches Fotoarchiv im Museum Moderner Kunst, Wien 1989.

The Family of Man. Museum of Modern Art, New York 1955.

Fárová, Anna, *Československá fotografie v exilu (1939-1989)*. (Katalog), Asociace fotografů, Praha 1992.

Kirschner, Zdeněk – Kroutvor, Josef, Česká fotografická moderna. (Katalog), Uměleckoprůmyslové muzeum, Praha 1989.

Stifter Jahrbuch, Neue Folge Band 11, München 1997.

Yates, Steve (ed.), *Idea Photographic: After Modernism*. Museum of New Mexico Press 2002.

IV. TEORIE FOTOGRAFICKÉHO OBRAZU (ESEJE, KRITICKÉ STUDIE, ANTOLOGIE)

Barthes, Roland, *Světlá komora. Vysvětlivka k fotografii*. Bratislava 1994.

Batchen, Geoffrey, *Each Wild Idea : Writing, Photography, History*. MIT Press 2002.

Benjamin, Walter, *Stručná historie fotografie, (I, II)*. *Revue fotografie* 1978, č. 1, s. 68-69, 1978, č. 2, s. 64-65.

Benjamin, Walter, *Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti* In W. Benjamin, *Dílo a jeho zdroj*. Odeon, Praha 1979, s. 17-47.

Berger, John, *Ways of Seeing*. BBC and Penguin Books, London 1972.

Bertelsen, Lars Kiel - Gade, Rune – Sandbye, Mette (eds.), *Symbolic Imprints: Essays on Photography and Visual Culture*. Aarhus University Press 1998.

Bolton, Richard (ed.), *Contest of Meaning: Critical Histories of Photography*. MIT Press 1989.

Burgin, Victor, *In/ different Spaces*. University of California Press 1996.

Burgin, Victor (ed.), *Thinking Photography*. Macmillan, London 1982.

Čapek, Josef, *Chvála fotografie*. In K. Čapek, *Nejskromnější umění*. Praha 1920.

Císař, Karel (ed.), *Co je to fotografie?* Herrmann & synové, Praha 2004.

Flusser, Vilem, *Za filosofii fotografie*. Hynek 1994.

Freund, Gisele, *Photographie und Gesellschaft*. Reinbek bei Hamburg 1979.

Goldberg, Vicki, *The Power of Photography*. Abbeville Press 1993.

Harrison, Charles - Wood, Paul - Gaiger, Jason. (ed.), *Art in Theory 1815-1900: An Anthology of Changing Ideas*. Blackwell Publishers 1998.

Harrison, Charles - Wood, Paul, (ed.), *Art in Theory 1900-2000: An Anthology of Changing Ideas*. Blackwell Publishers 2002.

Heron, Liz - Williams, Val (ed.), *Illuminations: Women Writing on Photography from the 1850s to the Present*. Duke Univ Press 1996.

Hulick, Diana Emery – Marshall, Joseph (ed.), *Photography: 1900 to the Present*. Pearson Education POD 1997.

Kemp, Wolfgang, *Theorie der Fotografie I-IV*. (4. vydání), Schimer/Mosel, München 1999-2000

Lister, Martin, *The Photographic Image in Digital Culture*. Routledge 1995.

Lyons, Nathan, *Photographers on Photography: A Critical Anthology*. Prentice Hall 1966.

McLuhan, Marshall, *Jak rozumět médiím*. Odeon, Praha 1991.

Mitchell, William John, *The Reconfigured Eye: Visual Truth in the Post-photographic Era*. The MIT Press, Cambridge 1994.

Petro, Patrice (ed.), *Fugitive Images: From Photography to Video (Theories of Contemporary Culture S.)*. Indiana University Press 1994.

Petruck, Peninah, *Camera Viewed: A Critical Anthology of Writings on Photography*. E. P. Dutton 1979.

Solomon-Godeau, Abigail (ed.), *Photography at the Dock: Essays on Photographic History, Institutions and Practices*. University of Minnesota Press, Minneapolis 1991.

Sontagová, Susan, *O fotografii*. Paseka/ Barrister a Principal 2002. (New York 1977)

Šmok, Ján, Úvod do teorie fotografie I.-XII. *Československá fotografie* 1971, č. 1-12.

Šmok, Ján, *Za tajemstvími fotografie*. Osveta, Martin 1975.

Trachtenberg, Alan, *Classic Essays on Photography*. Leete's Island Books 1981.

Vojtěchovský, Miroslav, *Vývoj československé teorie fotografie dvacátého století*. Praha 1985.

Wells, Liz (ed.), *The Photography Reader*. Routledge London 2003.

Wolf, Herta (ed.), *Paradigma Fotografie. Fotokritik am Ende des fotografischen Zeitalters*. Suhrkamp, Frankfurt a. M. 2002.

Zykmund, Václav, *Umění, které mohou dělat všichni?* Orbis, Praha 1964, (2. vyd. 1969).

V. PRAMENNÉ TEXTY

Blok o fotografii 1948, č. 6, Brno.

Bufka, Vladimír Jindřich, *Katechismus fotografie*. Hejda a Tuček, Praha 1913.

David, Ludwig, *Rádce ve fotografování*. (1. české vydání), B. Kočí, Praha 1907.

Drtikol, František, *Deníky a dopisy z let 1914-1918 věnované Elišce Janské*. Svět, Praha 2001.

Eder, Josef Maria, *Quellenschriften zu den frühesten Anfängen der Photographie bis zum 18 Jhdt.*Halle 1913.

Emerson, Peter Henry, *Naturalistic Photography for Students of the Art*. 1889.

Emerson, Peter Henry, *The Death of Naturalistic Photography*. 1890.

Funke, Jaromír – Sutnar, Ladislav – Štech, V.V., *Fotografie vidí povrch*. Praha 1935.

Husník, Jakub, *Das Gesamtgebiet des Lichtdrucks*. A. Hartleben, Wien 1877.

Jeníček, Jiří, *Fotografie jako zření světa a života*. Praha 1947.

Lubomír, Linhart, *Sociální fotografie*. Knihovna Levé fronty, Praha 1934.

Markl, Antonín, *Fotografie nynější doby na základě vědy a zkušeností založená*. Praha 1863.

Matthies–Masuren, Fritz, *Bildmässige Photographie. Mit Benutzung von B.H. [H.P.] Robinsons Der malerische Effekt in der Photographie*. Halle a. S. 1903

Moholy-Nagy, László, *Malerei, Photographie, Film*. Bauhaus 1925.

Petrák, Jaroslav, *Žeň světla a stínu. Problém umělecké fotografie v teorii a praxi s uměleckými přílohami*. Praha 1910.

Robinson, Henry Peach, *Pictorial Effect in Photography*. London 1869, (reprint Helios, New Ork 1971).

Stieglitz, Alfred, *Camera Work. The Complete Illustrations 1903-1917*. Taschen, 1997.

Sudek, Josef, *O sobě*, (J. Anděl, ed.). Torst, Praha 2001.

Štech, V. V., Estetika fotografie. *Fotografický obzor* 1922, č. 3, 4, 6.

Talbot, William Henry Fox, *The Pencil of Nature*. London 1844, (reprint New York 1969).

Teige, Karel, *Cesty československé fotografie. Blok 1948, č. 6., (přetisk Československá fotografie 1969, č. 1-9).*

Teige, Karel, *Das moderne Lichtbild in der Tschechoslovakei*. Praha 1947.

Teige, Karel, Foto Kino Film. *Život* II, 1922, s. 153 - 168.

Vogel, Heinrich Wilhelm, Photographie und Wahrheit. *Photographische Notizen* XXII, 1886, č. 256, s. 49-52.

Wellner, K., *Umělecká fotografie krajiny a nástin rozvoje krajinomalby*. E. Weinfurter Praha 1908.

VI. ENCYKLOPEDIE, SLOVNÍKY (JMÉNA, PUBLIKACE)

Balajka, Petr a kol., *Encyklopedie českých a slovenských fotografů*. Praha 1993.

Birgus, Vladimír – Scheufler, Pavel, *Fotografie v českých zemích 1839-1999. Chronologie*. Grada Publishing, Praha 1999.

Govignon, Brigitte (ed.), *The Abrams Encyclopedia of Photography*. NY, Harry N. Abrams 2004.

Horová, Anděla (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha 1995.

***Macmillan Biographical Encyclopedia of Photographic Artists and Innovators*. Macmillan, New York 1983.**

Mora, Gilles, *Photospeak: A Guide to the Ideas, Movements and Techniques of Photography 1839 to the Present*. Abbeville Press, New York 1998.

Nadeau, Luis, *Encyclopedia of Printing, Photographic and Photomechanical Processes I-II*. Fredericton 1989-1990.

VII. KONZERVACE, RESTAUROVÁNÍ, STARÉ TECHNIKY

Baier, W., *Quellendarstellung zur Geschichte der Fotografie*. Halle 1980.

Bewaren was noch zu retten ist... Möglichkeiten der Archivierung, Konservierung und Restaurierung von Fotografie Sammlungen. Beiträge des 2. Münchner Fotosymposiums. Münchner Stadtmuseum 1992.

Coe, Brian – Haworth-Booth, Mark, *A Guide to Early Photographic Processes*. Victoria & Albert Museum, London 1983.

Hendriks, Klaus B., *Fundamentals of Photograph Conservation: A Study Guide*. Toronto 1991.

Kliment, Petr aj., *Fotografické techniky - historie a současnost*. NTM

Reilly, James M., *Care and Identification of 19th Century Photographic Prints*. Rochester 1986.

Scheufler, Pavel, *Historické fotografické techniky*. IPOS ARTAMA, Praha 1993.

Scheufler, Pavel (ed.), *Ochrana fotografických sbírek. (Sborník textů vydaný u příležitosti stejnojmenného semináře v rámci 6. pražského setkání historiků a teoretiků fotografie v NTM)*. České foto, Praha 1988.

Zikmund, Jiří, *Fotografie a film v muzeu I-III. Muzejní a vlastivědné práce* 1989, č. 1-3.

VIII. KATALOGY SBÍREK

Boom, Mattie - Rooseboom, Hans, *Een Nieuwe Kunst.Fotografie in de 19de eeuw./ A New Art. Photography in the 19th century.* Amsterdam/ Gent 1996. (Rijksmuseum.)

Dufek, Antonín, *150 fotografií.* (Katalog ze sbírky), Moravské galerie v Brně 1989.

Dufek, Antonín, *Společnost před objektivem 1918-1989. Fotografie ze sbírky Moravské galerie v Brně.* (Katalog), Praha 2000. (MG)

Faber, Monika – Schröder, K.A. (ed.), *The Eye and the Camera/ The Albertina Collection of Photographs.* Seuil Paris 2002. (Albertina)

Haworth-Booth, Mark, *Photography: an Independent Art: Photographs from the Victoria and Albert Museum, 1839-1996.* Princeton University Press, Princeton 1997. (Victoria and Albert Museum)

Hopkinson, Tom, *Treasures of the Royal Photographic Society, 1839-1919.* Focal Press, New York 1980. (Royal Photographic Society)

La Mission héliographique: Photographies de 1851. Paris 1980. (Mission Heliographique)

Lionel-Marie, Annick - Sayag, Alain, *Collection de photographies du Musée national d'art moderne, 1905-1948.* Editions du Centre Pompidou, Paris 1997. (C. G.Pompidou)

Marbot, Bernard, *Une invention du XIX siècle, expression et technique, la photographie: collections de la Société française de photographie.* Bibliothèque Nationale, Paris 1976. (Société française de photographie)

Naef, Weston, *The Collection of Alfred Stieglitz: fifty pioneers of modern photography.* Metropolitan Museum of Art, New York 1978.

Naef, Weston, *The J. Paul Getty Museum Handbook of the Photographs Collection.* J. Paul Getty Trust Publications 1995.

Niépce to Atget: The First Century of Photography from the Collection of André Jammes. Art Institute, Chicago 1977.
(André Jammes collection)

***One Hundred Years of Photography.* Alinari, Florence 1988. (Alinari Archives, Italy)**

Sobieszek, Robert A., *Masterpieces of Photography from the George Eastman House Collections.* Abbeville, New York 1986. (GEastmanH)

Szarkowski, John, *Looking at Photographs: 100 Pictures from the Collection of the Museum of Modern Art.* MoMA, New York 1973. (MoMA)

IX. ČASOPISY

TIŠTĚNÉ:

European Photography (D), <http://www.european-photography.com/>

Fotogeschichte (D), <http://www.fotogeschichte.info/>

Fotograf (CZ), <http://www.fotografnet.cz/>

Historická fotografie (CZ), http://83.208.59.134/hist_foto/index1.html

History of Photography (UK), <http://www.tandf.co.uk/journals/authors/thphauth.asp>

Imago (SK, engl.), <http://www.fotofo.sk/imago/>

Listy o fotografii (CZ), (Acta Photographica Universitatis Silesianae Opaviensis, Institut Tvurci Fotografie Filozoficko-prirodovedcke Fakulty Slezské Univerzity v Opavě. (nepravidelně)

Photonews – Zeitung für Fotografie (D), <http://www.photonews.de/>

Photoresearcher (A), <http://www.donau-uni.ac.at/eshp/>, (orgán European Society for the History of Photography).

Recherche Photographique (F), (Paris Audiovisuel et Université Paris VIII, 1986-).

Rundbrief Fotografie (D), <http://www.foto.unibas.ch/~rundbrief/>

STARŠÍ ČASOPISY:

Camera (CH, Lucerne), C. J. Bucher, 1922-1981, měsíčník (anglicky, německy, francouzsky)

Creative Camera (UK, London), 60. léta - 2001.

Československá fotografie (CZ), 2. pol. 20. st.

Fotografický obzor (Praha), 1893 - 30. léta 20. st.

Photographische Rundschau (Wien a (od 1888) Halle a. S.), 1887-1918, (od 1904 Photographische Rundschau und Photographisches Centralblatt).

Revue fotografie (CZ), 2. pol. 20. st.

ON-LINE:

PhotoRevue.com (CZ), <http://www.photorevue.com>

Dále viz <http://www.phil.muni.cz/photohistory/>

X. SOUPISY LITERATURY

Boni, Albert (ed.), *Photographic Literature. An International Bibliographic Guide*. Morgan & Morgan, New York 1962.

Boni, Albert (ed.), *Photographic Literature 1960-1970*. Morgan & Morgan, Hastings on Hudson 1972.

Gernsheim, Helmut, *Incunabula of British Photographic Literature: A Bibliography of British Photographic Literature 1839-1875*. London, Berkeley: Scolar Press in association with Derbyshire College of Higher Education, 1984.

Gernsheim, Helmut, *British Books Illustrated with Original Photographs*. Scolar Press, London/ Berkeley 1984.

Goldschmidt, L. – Naef, Weston, *The Truthful Lens: A Survey of the Photographically Illustrated Book 1844-1914*. New York 1980.

Heidtmann, Frank, *Bibliographie der Photographie. Deutschsprachige Publikationen der Jahre 1839 – 1984*. K.G. Saur, München/ London/ New York/ Paris 1989.

Johnson, William S., *Nineteenth-Century Photography. An Annotated Bibliography 1839-1879*. G.K.Hall & Co., Boston 1990.

Koelzer, Walter (ed.), *Bibliography of Photographic and Cinematographic Periodicals, 1840-1940*. Edition der Foto Brell, Düsseldorf 1992.

Lambrechts, Eric – Salu, Luc, *Photography and Literature: An International Bibliography of Monographs*. Mansell, London/ New York 1992.

Seznamy bakalářských i magisterských diplomových teoretických prací vypracovaných studenty Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (1993/8-2004). *Historická fotografie* 5, 2005, s. 77-82.

Skopec, Rudolf, *Ohlas vynálezu a rozvoje fotografie v českém tisku a soupis české literatury o fotografii a filmu vydané od roku 1863 do 1.2.1941*. Praha 1943.

Šteinerová, Svatava (ed.), *Bibliografie dějin české fotografie a kinematografie*. Rozpravy NTM, Praha 1967.

Teoretické bakalářské a magisterské diplomové práce na Katedře fotografie FAMU v Praze. *Listy o fotografii* 2001, č. 3, s. 136-146.